

Володимир ВАСЬКО,

заступник начальника управління - начальник відділу пільг та компенсаційних виплат особам, які постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС, Мінпраці України.

18 років не вгамовується біль, якого завдала нашому народові одна з найбільших в світі техногенних аварій - Чорнобильська катастрофа. Незважаючи на значну відстань від трагічного 26 квітня 1986 року, чорнобильські проблеми не втрачають своєї гостроти і актуальності, а увага до них і, насамперед до тих, хто постраждав, не повинна ставати меншою. Бажання зробити для чорнобильців все, що передбачено чинним законодавством, не завжди вдається, і вже не перший рік держава змушена діяти в межах реальних можливостей.

ХТО ЗАХИЩАЄ ПОСТРАЖДАЛИХ ВІД ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ?

За останні десять років питома вага видатків на соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, у загальному обсязі бюджетних коштів, що спрямовуються на ліквідацію її наслідків зростає з 45% у 1993 році до майже 90% у 2003 році. Тому було прийнято рішення передати, починаючи з 2004 року, виконання 9 бюджетних програм із соціального захисту громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, до Мінпраці.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 30.12.03 р. № 2075 "Про забезпечення виконання державних програм соціального захисту населення, постраждалого внаслідок

Чорнобильської катастрофи" Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськдержадміністраціями вживаються заходи щодо удосконалення структури Головних управлінь (управлінь) праці та соціального захисту населення, перегляду чисельності їх працівників і видатків на утримання цих підрозділів у зв'язку зі зміною повноважень. Це дозволить Мінпраці у більш повній мірі забезпечувати комплексне вирішення питань соціального захисту громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.

(Закінчення на стор. 2)

ХТО ЗАХИЩАЄ ПОСТРАЖДАЛИХ ВІД ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ?

(Закінчення. Початок стор. 1)

Нагнітання обставин навколо передачі бюджетних програм із соціального захисту громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, до Мінпраці не носить детальний і ґрунтовний аналіз.

Не Міністр з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи Г. В. Рева розвалив систему соціального захисту постраждалих, яка діяла до 2004 року в системі МНС України, як це зараз хочуть представити деякі "діячі" та "захисники" з громадських чорнобильських організацій та партій. Передача програм соціального захисту до Мінпраці - це об'єктивний процес, який рано чи пізно повинен був відбутися. Але постає питання - як відбутися?

Розвал системи розпочався не рік і не два роки тому, а значно раніше. Я маю на увазі те, що останніми роками проблеми щодо соціального захисту постраждалих накопичувались, а кількість спеціалістів, які опікувались цими проблемами, зменшувалась і дійшло до того, що в МНС України у складі Департаменту кадрової політики стало 5 чи 6 управлінь, а в Департаменті подолання наслідків Чорнобильської катастрофи - одне управління соціального захисту постраждалих з 11 працівників - це майже для 3 млн. постраждалих громадян України. На регіональному рівні, крім міста Києва, теж картина не краща, і зараз не поліпшилась. Особливу стурбованість викликає забезпечення високопрофесійними кадрами, які були в системі МНС на рівні обласних чорнобильських управлінь. На районному рівні в більшості регіонів їх просто не було. Враховуючи складність чорнобильського законодавства - терміново це питання не вирішити. А де ж взяти фахівців, якщо частина функцій ще залишилась за МНС України? Деякі працівники перейшли до системи Мінпраці, інші спеціалісти залишилися в системі МНС.

Під опікою МНС України залишилися питання забезпечення путівками на санаторно-курортне лікування, ліками за безплатними рецептами лікарів та деякі інші питання, які не пов'язані з компенсаційними виплатами постраждалим громадянам.

Передача функцій не позначилась негативно на соціальному захистові постраждалих громадян, хоча проблеми, які виникали у минулі роки, перекочували до Міністерства праці та соціальної політики України. Основна з них - це поточне фінансування і борги

з компенсаційних виплат за минулі роки та кадрове забезпечення, особливо у регіонах. Відповідно до зазначеної постанови Кабінету Міністрів України від 30.12.2003 р. № 2075, у зв'язку з передачею програм соціального захисту постраждалих від МНС до Мінпраці штатну чисельність останнього заплановано збільшити на 35 одиниць, але створений Департамент соціального захисту населення, постраждалого внаслідок Чорнобильської катастрофи, нині заповнений на 50 відсотків і становить 19 штатних одиниць. Фактично, до чого прийшли в МНС України, те і в Мінпраці.

Незбалансованість між розрахунковою потребою на виконання всіх чинних статей Закону України "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи", та затвердженими Верховною Радою України видатками у держбюджетах на відповідні роки призвело до заборгованості з соціальних виплат, яка станом на 1 січня 2004 року по Україні становила 422,4 млн. гривень. Це призвело до справедливого невдоволення постраждалих громадян та збільшенню звернень до вищих органів державної влади, Президента України та народних депутатів України. У 2001 - 2003 роках на соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, держбюджетом передбачались видатки в обсягах, які становили 26 - 21 відсотка від розрахункової потреби.

Скориставшись ситуацією, "діячі" від чорнобильських партій та громадських організацій, не хочу їх називати, щоб не робити їм реклами, розпочали кампанію по підбурюванню людей на дії, які тільки шкодять постраждалим громадянам.

Так, останнім часом до Мінпраці і МНС надходять численні звернення від одних і тих "кормачів" чорнобильських організацій та партій з одних і тих же питань. Чому це шкодить постраждалим громадянам? Та тому, що на розгляд цих звернень йде весь робочий час малочисельного колективу працівників. Ці "кормачі" просто використовують чорнобильців для підняття свого рейтингу. Адже вони давно знають ситуацію і розуміють всі проблеми держави з питань соціального захисту постраждалого населення. Їм відомо, що численні звернення фізично не в змозі прочитати ні Президент України, ні Міністри, до яких вони надходять.

Більшість звернень від громадян, колективів, доручень Кабінету Міністрів України потребують аналізу, вивчення

ситуації і навіть виїзду на місце для з'ясування обставин і допомоги у вирішенні проблемних питань. Але хіба за такої "співпраці" з громадськими організаціями та чорнобильськими партіями можна чогось досягти? А виїжджати до регіонів і працівникам Міністерства, і обласних управлінь до районів, вкрай необхідно. Без надання практичної та консультативної допомоги працюючим на місцях, контролю за використанням коштів та правильності надання пільг, нам не забезпечити ефективного та дієвого захисту для громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.

У Державному бюджеті України на 2004 рік видатки на погашення заборгованості, що утворилася протягом минулих років із соціальних виплат та надання пільг збільшено до 300 млн. грн. Це вже нині дозволило змінити ситуацію на краще, але заборгованість ще залишається.

У січні-березні до регіонів на компенсаційні виплати та допомоги постраждалим внаслідок Чорнобильської катастрофи направлено близько 450 млн. грн., у тому числі на погашення заборгованості - 278 млн. гривень.

Поточне фінансування та погашення заборгованості у 2004 р. провадиться відповідно до обсягів, затверджених Законом України "Про Державний бюджет України на 2004 рік", і кошти до регіонів направляються вчасно, хоча це не забезпечує потребу у фінансуванні в повному обсязі, тому і виплати здійснюються з відставанням на декілька місяців.

Міністерство праці та соціальної політики звернулось до Уряду з пропозицією при внесенні змін до Закону України "Про Державний бюджет України на 2004 рік" збільшити видатки за програмами фінансування соціального захисту постраждалого населення та повністю погасити існуючу заборгованість з компенсаційних виплат.

Сподіваємося, що з передачею функцій щодо соціального захисту населення до Мінпраці всі організаційно-технічні питання як в центральному апараті, так і у регіонах найближчим часом вирішаться.

Хотів би закликати до конкретної конструктивної співпраці громадські чорнобильські організації та партії у розв'язанні зазначених проблем. Розуміючи, що Міністерству не під силу охопити весь контингент постраждалих, хочу звернутись до керівників місцевих органів влади, підприємств, установ, організацій зробити все необхідне, аби кожен чорнобильець відчув увагу та допомогу з боку держави.